

Bývalý americký diplomat a náměstek ministra obrany o amerických zájmech v Afghánistánu, Sýrii a Iráku

 necenzurovanapravda.cz/2022/08/byvaly-americky-diplomat-a-namestek-ministra-obrany-o-americkych-zajmech-v-afghanistanu-syrii-a-iraku

2 srpna, 2022

Na níže uvedené analýze všech nejdůležitějších amerických válek tohoto století je zajímavý především fakt, že jde o rozbor útočných válek USA ze strany bývalého amerického politika.

Chas W. Freeman, Jr. předsedá společnosti Projects International, Inc. Je bývalým představitelem obrany USA, diplomatem a tlumočnickem, příjemcem řady vysokých vyznamenání a ocenění, populárním veřejným řečníkem a autorem pěti knih. Je také bývalým náměstkem ministra obrany USA, velvyslancem v Saúdské Arábii (během operací Desert Shield a Desert Storm), úřadujícím náměstkem ministra zahraničí pro africké záležitosti a chargé d'affaires v Bangkoku a Pekingu.

Tedy je to pohled z USA a lze říci, že dokonce od člověka, který se dostal na poměrně vysoké posty. O to je jeho analýza válek rozpoutaných USA v tomto století zajímavější, neboť je do značné míry kritická, i když na druhou stranu nepřiznává, že vedení země vědělo, jaké budou důsledky válek. S poněkud naivním přesvědčením, že „politici to mysleli dobře“ sice války kritizuje, ale také se snaží vytvořit dojem, že ti, kdo války iniciují, neví, jaké budou jejich důsledky.

Přiznání toho, kdo stvořil v minulosti Talibán, al Kájdú nebo relativně nedávno ISIS, se také v jeho rozboru tak úplně nedočkáte. Ostatně, přiznat, že za svého působení ve vysoké politice věděl, co jeho země dělá, zřejmě přece jen není tak jednoduché. Přesto je však

jeho zamyšlení nad tím, jaké jsou zájmy USA v těchto válkách, zajímavé. Ovšem možná se měl Freeman spíš ptát, jaké jsou zde zájmy amerických (zejména zbrojních) korporací a na ně napojených politiků a elit. Neboť hlavní otázkou – chceme-li dojít k platnému závěru – by vždy mělo být: QUI BONO?

Dále již analýza válek v Afghánistánu, Sýrii a Iráku od Chase W. Freemana:

Z nějakého důvodu naše vláda nikdy nebyla schopna tyto zájmy formulovat, ale když se podíváte na fiskální prioritu, kterou Američané těmto třem zemím v tomto století dali, musí být nesmírné – téměř transcendentní. Od doby, kdy jsme v roce 2001 vtrhli do Afghánistánu, jsme utratili více než 5 bilionů dolarů a vznikl nám minimálně další 1 bilion dolarů v závazcích za postižení veteránů a léčebné výlohy, v celkové výši něco přes 6 bilionů dolarů jen na vojenské úsilí.

Tyto peníze jsme nevynaložili na udržování, natož zlepšování naší vlastní lidské a materiální infrastruktury nebo naší současné a budoucí prosperity. Téměř vše jsme si půjčili. Odhaduje se, že obsluha výsledného dluhu bude v příštích několika desetiletích stát dalších 8 bilionů dolarů. Budoucí generace Američanů budou trpět, protože jsme neinvestovali do vzdělání, vědeckého výzkumu a dopravy. Navíc máme válečné dluhy ve výši minimálně 14 bilionů dolarů. Kdo říká, že zahraniční politika je pro obyčejné Američany irelevantní?

V tuto chvíli se zdá nepravděpodobné, že by naši potomci měli pocit, že dostali své peníze. Všichni jsme prohráli nebo se chystáme prohrát naše takzvané „věčné války“. Na naše zásahy asi nebudou vzpomínat v dobrém ani obyvatelé západní Asie a severní Afriky. Od jejich zahájení v roce 2001 zemřelo v západní Asii násilnou smrtí více než milion lidí. Mnozí zemřeli na sankce, nedostatečný přístup ke zdravotní péči, hladovění a další nepřímé důsledky zničení infrastruktury, občanských válek a společenského kolapsu způsobeného našimi invazemi do Afghánistánu, Iráku, Libye a Sýrie a jejich sousedních zemí.

Takzvaná „Globální válka proti terorismu“, která začala v Afghánistánu v roce 2001, se stala metastázou. Ozbrojené síly nyní bojují s „terorismem“ (a vytvářejí si nové nepřátele) v osmdesáti zemích. Jen v Sýrii, kde od roku 2011 bombardujeme a podporujeme zástupné války proti syrské vládě i jejím extremistickým nepřítelům, přišlo o život téměř 600 000 lidí. 11 milionů bylo vysídleno ze svých domovů, pět milionů z nich hledalo útočiště v jiných zemích.

Budoucí historici budou mít těžké vysvětlování, jak se původně omezená represivní akce po 11. září v Afghánistánu bez diskuse změnila v neúspěšný pokus o pacifikaci a transformaci země. Naše intervence začala 7. října 2001. Do 17. prosince, kdy skončila bitva o Tora Bora, jsme dosáhli našeho dvojího cíle: zabít, zajmout nebo zničit aktéry al-Káidy z 11. září, srazit Taliban na kolena a ukázat jim, že si nemohou dovolit být bezpečným útočištěm pro nepřátele Ameriky.

Místo toho, uchvácení naší vlastní brilantností, že jsme vyhnali Islámský emirát z Kábulu a devadesáti procent zbytku země, kterou tehdy ovládal, jsme nonšalantně posunuli zaměřovací stanoviště a zavázali se, že Afgháncům přineseme požehnání E PLURIBUS UNUM, svobodu a rovnost pohlaví, ať už tyto svátosti chtěli nebo ne. A proč? Jaké zájmy USA – na rozdíl od ideologických ambicí – ospravedlňovaly tento experiment v ozbrojené evangelizaci?

Úspěch politiky lze měřit pouze tím, do jaké míry dosahuje svých cílů a slouží hierarchii národních zájmů. Pokud neexistuje žádné koherentní vysvětlení cílů války, jako v případě snah o pacifikaci Afghánistánu a transformaci Iráku, je třeba posuzovat politiku podle jejích výsledků. A je třeba se také ptát, jaké zájmy měla tato politika původně podporovat nebo prosazovat.

Nakonec se zdá, že naše zájmy v Afghánistánu se scvrkly na to, abychom nemuseli připustit porážku, zůstali loajální k Afgháncům, jejichž naděje jsme zvýšili do nereálných výšin, a abychom chránili ty, kteří s námi spolupracovali. Jinými slovy, jednali jsme podle toho, co behaviorální ekonomové nazývají „klam utopených nákladů“. Házeli jsme dobré peníze špatným. Pustili jsme se do prohraného zápasu. Zesílili jsme selhání.

Aby ospravedlnili pokračování nákladné, ale neúspěšné politiky, naši politici předložili konečný argument všech poražených: potřebu zachovat si „důvěryhodnost“. Je to teorie, že setrvání v kontraproduktivním chování je pro dobrou pověst lepší, než připustit slepou uličku a změnit kurz. Setrváním v Afghánistánu po dobu 20let jsme skutečně dokázali, že si vážíme neústupnosti před strategií, moudrostí a taktickou flexibilitou. Je těžké tvrdit, že to zlepšilo naši mezinárodní pověst.

Napadli jsme Irák v roce 2003 z důvodů, které kromě honby za imaginárními zbraněmi hromadného ničení nebyly nikdy skutečně objasněny. K parodování slavné básně Hughese Mearnsa Antigonishe:

Před časem tam ležel Irák

Kde jsme hledali věci, které tam nebyly

Dodnes jsme je nenašli

A přesto se cítíme nuceni zůstat.

Okupací Iráku jsme úspěšně zabránili Bagdádu dodávat neexistující zbraně teroristickým skupinám, které neexistovaly, dokud je naše bezmyšlenkovitá vivisekce irácké společnosti nevytvořila. Zničili jsme také Irák jako rovnováhu a kontrolu regionálních ambicí Íránu, zájem, který byl dříve pilířem naší politiky v Perském zálivu. To znemožnilo pokračující vyvažování na moři a poprvé nás to donutilo trvale rozmístit americké jednotky v regionu. To zase změnilo bezpečnostní vztah mezi Araby z Perského zálivu a Íránem z regionální rivality ve vojenskou konfrontaci a vedlo k sérii zástupných válek,

Naše intervence v Iráku podnítila dlouho doutnající rozpory mezi šíitským a sunnitským islámem a podnítila vášně, které nahlodaly náboženskou toleranci a podpořily terorismus na regionální i globální úrovni. Jedinými vítězi našeho neštěstí v Iráku byly Írán a Izrael, které viděly, že jejich nejbližší arabští rivalové byli zploštěni, a samozřejmě rozpočty na obranu a vnitřní bezpečnost USA, které ztloustly následkem hrozby teroristického odporu. Je ironií, že konec Iráku jako efektivního protivníka uvrhl Izrael do syndromu stažení nepřítel, což jej (a později i nás) vedlo k tomu, že jsme označili Írán za vtěleného ďábla. Věří tomu i Izrael, ke kterému se připojila Saúdská Arábie a Spojené arabské emiráty

Kromě dluhů a nafouknutého obranného rozpočtu jsou dalšími hlavními dědictvími našeho vrhání se do bezstrategického militarismu naše nyní obvyklé hledání vojenských řešení nevojenských problémů, náš výrazně snížený respekt k zahraniční suverenitě a mezinárodnímu právu a vrozený domácí populismus. K válečné únavě a deziluzi Washingtonu, v klesající ochotě spojenců následovat nás, v podněcování k násilnému antiamerikanismu v muslimské části lidstva a paranoi a xenofobii, kterou tento vývoj vyvolal mezi Američany.

V březnu 2011, poté, co jsme neoficiálně uvítali vypuzení našeho dlouholetého egyptského chráněnce Husního Mubaraka, jsme se připojili k některým evropským spojencům v bombardování a ostřelování Libye. Údajný důvod ignorování libyjské suverenity byl humanitární povahy – údajné mezinárodní právo na ochranu civilistů před jejich vlastními vládami“ (R2P). Okamžitým výsledkem bylo svržení a hrozná vražda nechvalně známého libyjského vůdce Muammara Kaddáfího. Ale přesunutí cílové pozice na změnu režimu bylo také tahem z milosti pro jakoukoli vyhlídku, že se R2P stane hlavním proudem mezinárodního práva.

Ale co. Když v dubnu 2011 vypukly v Sýrii nepokoje, Obamova administrativa okamžitě vyzvala k pádu Asadovy vlády. Tuto vládu podporoval Írán, Irák a libanonský Hizballáh, k nimž se později přidalo Rusko. Povstalce podporovaly i další země v regionu – především Katar a Saúdská Arábie, i když každá podporovala jiné frakce. K Arabům ze Zálivu se připojily Spojené státy, Francie a Británie. Turecko usnadnilo tyto zahraniční intervenci v Sýrii, stejně jako průchod džihádistům, kteří se snažili svrhnout Asada, přes své suverénní území. V roce 2015 Turecko přímo zasáhlo, aby obklíčilo nepřátelské syrské Kurdy na své jihozápadní hranici.

Sýrie se brzy stala dějištěm nespočtu zástupných válek. Saúdskou Arábií podporovaní salafističtí džihádisté bojovali proti salafistům podporovaným Muslimským bratrstvem podporovaným Katarem a Tureckem. Sunnitě bojovali se Shia. Síly podporované Saúdskou Arábií a Íránem mezi sebou bojovaly. Hizballáh bojoval s libanonskými sunnitskými silami v Sýrii. Izrael bojoval proti Íránu a Hizballáhu a podporoval vybrané protivládní džihádisty. Rusko eskalovalo svou podporu Asadově vládě. Spojené státy a Izrael zasáhly proti íránským silám a zasáhly jak proti Asadovi, tak proti islamistickým extremistům, kteří byli jeho nejučinnějšími protivníky.

Všeobecně se tvrdí, že Spojené státy se dostatečně nezapojily do syrského víru. To je nesmysl! Od roku 2014 jsme utratili více než 50 miliard dolarů ve schválených prostředcích na výcvik, vyzbrojování a jinou podporu různých stran konfliktu, včetně některých s přímými vazbami na al-Káidu. Jen v tomto fiskálním roce ministerstvo obrany vyčlenilo na Sýrii rozpočet 15,3 miliardy dolarů a ministerstvo zahraničí přibližně 1 miliardu dolarů. V naprostém ignorování mezinárodního práva jsme provedli více než 11 000 leteckých a raketových útoků proti vládě i rebelům v Sýrii a umístili jsme tam asi 2 000 amerických vojáků na podporu odtržených frakcí. Nemůžeme uniknout značné morální odpovědnosti jak za pokračování konfliktu v Sýrii, tak za některé z 200 000 nezdokumentovaných a 375 000 zdokumentovaných syrských úmrtí, z nichž přibližně 125 000 je ověřeno jako provládní, 133 000 jako protivládní a 112 000 jako nevládní tedy neutrální civilisté. Ale dali jsme jasně najevo, že se nebudeme podílet na obnově Sýrie.

Naše věčné války změnily velkou část zahraniční pomoci na podporu válčení a zmírňování jejích následků. Humanitární krize v Gaze a Jemenu jsou příkladem tohoto tragického vývoje. Co my a naši bezpečnostní partneři jednou rukou zbouráme, druhou postavíme, než to znovu zbouráme. To zdiskreditovalo naši pomoc zahraničním korporacím v očích Američanů i příjemců.

Platí, že „my jsme to mysleli dobře“ – to platí jak pro příslušníky našich ozbrojených sil, tak pro naše diplomaty a rozvojové specialisty. Dobré úmysly však nejsou přesvědčivou omluvou pro výsledky válek. Doufali jsme, že mnoho dobrých věcí, které jsme udělali pro prosazování lidských a občanských práv v Afghánistánu a Iráku, přežije naše nevyhnutelné stažení z obou zemí. Nepřežije. Nadcházející roky nás pravděpodobně méně povzbudí, než přinutí uznat, že škody, které jsme v tomto století napáchali doma, daleko převyšují dobro, které jsme napáchali v zahraničí.

Samozřejmě zanecháme nějaké hmatatelné dědictví našich neštěstí v západní Asii. Region je nyní posetý vylidněnými americkými základnami a opevněnými baštami, které slouží jako ambasády.

Za 14 bilionů dolarů nebo více bychom měli dostat o něco více. Ale nedostaneme, dokud konečně nezjistíme, jaké jsou naše zájmy, nevyvineme strategii, která se bude starat spíše o tyto zájmy než o politicky populární bludy, a znovu neobjevíme přednosti diplomacie jako alternativy k použití síly.

Ohodnoťte tento příspěvek!

■ [Celkem: 11 Průměrně: 5]